

מדינת ישראל – משרד הבריאות

החטיבה לענייני בריאות

מנהל רפואה

חוזר מס': 34/2010

ירושלים, ל' חשוון, תשע"א
7 נובמבר, 2010

תיק מס': 5/1/14 א'

אל: מנהלי בתי החולים הכלליים
מנהלות הסיעוד – בתי החולים הכלליים
מנהל/ות השירות הסוציאלי – בתי חולים כלליים
מנהל/יות משרדי קבלת חולים – בתי חולים כלליים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: נוהל יישום וטיפול ביולדת שהיא אם נושאת (פונדקאית), ביילוד ובהורים המיועדים סימוכין: חוזרנו מס' 67/96 מיום: 8.9.96 בנושא: חוק הסכמים לנשיאת עוברים (פונדקאות) זכאות לטיפול בהתאם לחוק ביטוח בריאות ממלכתי
חוזרנו מס' 38/01 מיום: 3.7.01 בנושא: חיוב עבור טיפול בפונדקאות

בהמשך לחוזרנו שבסימוכין מצ"ב נוהל בנושא שבנדון.

1. כללי:

בשנת 1996 עבר בחקיקה חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) התשנ"ו 1996. לשם יישום החוק מינה שר הבריאות ועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים. הועדה שבראשה עומד יו"ר, מונה שבעה חברים, בהם רופא מומחה ברפואה פנימית, שני רופאים מומחים ביילוד וגניקולוגיה, פסיכולוג קליני, עובד סוציאלי, נציג ציבור שהוא משפטן ואיש דת לפי דתם של הצדדים להסכם.

הבקשות מופנות לועדה באמצעות האחראית על יישום החוק במנהל הרפואה במשרד הבריאות, ונבדקות בדיקה ראשונית בהיבט החוקי ועמידתן בנהלי הועדה. בכפוף לאישור הועדה וחתומת הסכם לנשיאת עוברים, רשאים ההורים והמועמדת לאם נושאת להתחיל הליך הפרייה באמצעות אם נושאת (פונדקאית).

נוהל זה מציג את הליך הטיפול באם נושאת, ביילוד ובהורים המיועדים, מעת קבלת האם הנושאת ללידה בבית"ח ועד לשחרורם מבית החולים.

כתובת המשרד: רח' רבקה 29, קומה 4, ירושלים
מען למכתבים: ת"ד 1176, ירושלים, מיקוד – 91010
טלפון: 5681280 – 02 פקס: 6725821-02
דואר אלקטרוני: mminhal@moh.health.gov.il

- 1.1. חוקים:
- חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) התשנ"ו 1996.
- חוק זכויות החולה התשנ"ו 1996.

1.2. מטרה:
קביעת כללים אחידים לטיפול רישום ודיווח ביולדת, שהיא אם נושאת, ביילוד ובהורים המיועדים בביה"ח.

1.3. הגדרות:
"הסכם לנשיאת עוברים": הסכם בין הורים מיועדים לבין אם נושאת לפיו מסכימה האם הנושאת להתעבר בדרך של השתלת ביצית מופרית ולשאת את ההריון עבור ההורים המיועדים.

"אם נושאת": (פונדקאית) אשה הנושאת הריון עבור הורים מיועדים.

"הורים מיועדים": איש ואישה שהם בני זוג המתקשרים עם אם נושאת לשם הולדת ילד עבורם.

"פקיד/ת סעד ופקיד/ת סעד ראשי": עובד סוציאלי ששר העבודה והרווחה הסמיכו להיות פקיד סעד לעניין חוק הסכמים לנשיאת עוברים.

"צו הורות": צו בדבר אפטרופסות של הורים מיועדים על ילד וקיום יחסי הורות ביניהם.

"משמורת": האחזיות היומיומית הנמצאת בידי המבוגר האחראי על התפתחותו וגידולו של ילד.

"אפטרופסות": אדם אשר ממונה להיות אחראי לדאוג לאדם אשר אינו מסוגל לדאוג לענייניו בשל גילו הצעיר, מחלה פיסית או מחלה נפשית.

2. זכאות לטיפול:

ההורים המיועדים זכאים לבדיקות, בירור רפואי וטיפול הפרייה, כולל טיפול הפרייה חוץ גופית, הכנת האם הנושאת והחזרת הביציות המופרות לאם הנושאת במסגרת הקופה בה מבוטחת האם המיועדת.

האם הנושאת זכאית לבדיקות המעקב במהלך ההריון, כולל השירותים הרפואיים בגין הלידה וסיבוכיה במסגרת הקופה בה היא מבוטחת.

3. הטיפול ביולדת-האם הנושאת

- 3.1. הרישום בקבלה לחדר לידה: בקבלה ללידה יצויין ברשומות כי היולדת היא אם נושאת על פי הצהרתם של ההורים המיועדים או מכתב מפקידת הסעד לחוק הסכמים לנשיאת עוברים.
- במקרה שהלידה התרחשה לא במקום שנקבע מראש, יודיעו על כך ההורים המיועדים, מיד לאחר הלידה, לפקידת הסעד שקיבלה מהם את ההודעה על ההריון והלידה המתוכננת.
- 3.2. הטיפול ביולדת בחדר לידה יתבצע בהתאם להנחיות בחוזר מס' 21/98 בנושא - הנחיות להפעלת חדר לידה.
- 3.3. פקידת הקבלה בחדר הלידה תודיע על קבלתה של האם הנושאת למנהלת השירות הסוציאלי או לממונה מטעמה;
- 3.4. ההורים המיועדים רשאים להיות נוכחים בחדר הלידה בהסכמת האם הנושאת.
- 3.5. האחיות האחראיות על הלידה תציג את היילוד לאם הנושאת על פי בקשתה בהסכמת ההורים ובנוכחותם.
- 3.6. במקרה של צורך בניתוח קיסרי (לא דחוף) מסיבה רפואית (של האם הנושאת או היילוד) רשאית האם הנושאת לפני החלטתה להתייעץ עם רופא מטעמה ככל שניתן.
- 3.7. במקרה של צורך דחוף בניתוח קיסרי, מסיבה רפואית, ההחלטה תתקבל ע"י הרופא המטפל וקבלת הסכמת היולדת כנדרש.

4. זיהוי היילוד/ים:

להלן כללים המיוחדים לתהליך זיהוי היילוד בלידות בתהליך פונדקאות:

- 4.1. סרטי שיוך וזיהוי היילוד/ים: עם הלידה יוצמדו ליילוד/ים שני סטים של סרטי זיהוי.
- בסט אחד יירשם שם האם היולדת, מספר ת.ז. ופרטים מזהים וירשם בברור "אם נושאת". בסט השני יירשם שם האם המיועדת, מספר ת.ז. פרטים מזהים וירשם בברור "אם מיועדת".
- לאם הנושאת יוצמד ידון זיהוי הנושא את שמה.
לאם המיועדת יוצמד ידון זיהוי הנושא את שמה והפרטים המזהים.
- 4.2. מספר ת.ז של היילוד/ים: שיינתן עם לידתו/ם ילווה אותו עד לקבלת מס' זהו חדש ממשרד הפנים.
- פקידת הסעד תנחה את ההורים לגבי הצורך ברישום הילד במשרד הפנים לצורך קבלת מס' זהות חדש עם קבלת צו ההורות.

5. הודעה על הלידה:

טופס הודעה על לידת חי: משרד קבלת חולים יעביר טופס הודעה על לידת חי, למשרד הפנים, למוסד לביטוח הלאומי ולפקידת הסעד. על הטופס ירשמו שם היולדת והכתובת: השירות למען הילד, משרד העבודה והרווחה. בטופס הנשלח למשרד הפנים, יש לציין "לידה בהליך פונדקאות".

טופס הודעת לידת חי לא ימסר לאם הנושאת או להורים המיועדים אלא לפקידת הסעד. מיידי לאחר הלידה ולא יאוחר מעשרים וארבע שעות לאחר מכן, ההורים או עו"ס ביה"ח יודיעו על הלידה לפקידת הסעד לחוק ההסכמים על לידת הילד/ים (פרק ג' סעיף 9 ב' לחוק הסכמים לנשיאת עוברים).

6. אשפוז:

6.1 אשפוז היולדת (האם הנושאת) לפני הלידה ואחריה: היולדת תאושפז במחלקת נשים או כל מחלקה אחרת באגף נשים ויולדות ולא במחלקת יולדות. במהלך האשפוז תקבל היולדת מאחות המחלקה טיפול תומך והדרכה לגבי משכב הלידה והפסקת חלב.

6.2 אשפוז האם המיועדת: תוכל לשהות בתשלום במלונת או להתאשפז במחלקת יולדות, דרך משרד קבלת חולים, על חשבונה לאחר קבלה מנהלית ורפואית לאשפוז בביה"ח.

7. רשומות:

7.1 ניהול רשומת היילוד/ים: הרשומה הרפואית של היילוד תנוהל בנפרד מרשומת היולדת (ע"פ חוזר מינהל הרפואה מס' 21/2005).

7.2 עם קבלת צו ההורות ומתן מס' זהות חדש, על הורי היילוד לפנות אל משרד קבלת החולים בביה"ח בו נולד הילד, על מנת למסור את מס' תעודה הזהות החדש ולעדכן את רשומת היילוד בהתאם.

7.3 רשומה חדשה תיפתח עבור היילוד, אליה יועבר תוכן הרשומה הראשונה, הנושאת את מס' הזיהוי שקיבל היילוד עם לידתו.

7.4 מספר הזהות של היילוד (שניתן לו עם הלידה) לא יירשם ברשומת האם הנושאת.

8. התערבות רפואית ביילוד:

8.1. במצב בו נדרשת התערבות רפואית דחופה ביילוד מיד לאחר הלידה ואין זמן לאתר את פקידת הסעד הממונה כאפוטרופוסית, הטיפול יבוצע לפי החלטת שלושה רופאים וחתימתם.

8.2. במצב בו נדרשת התערבות לא דחופה, יפנה הצוות הרפואי אל פקידת הסעד, שהיא האפוטרופוס של היילוד משעת לידתו ועד למתן צו הורות.

9. משמורת, אפוטרופוסות ומסירת היילודים:

9.1. שמירת פרטיות וסודיות: על הצוותים המטפלים להימנע ככל האפשר מחשיפת מידע הקשור בנושא הפונדקאות לגורמים בביה"ח שאינם קשורים ישירות לתהליך הלידה ומסירת היילודים להורים המיועדים.

9.2. משמורת: עם לידתו של הילד/ים ועד לקביעת צו הורות יהיה/י הילד/ים במשמורת ההורים המיועדים ויחולו עליהם כלפיו האחריות והחובות של הורה כלפי ילדו. (פרק ג' סעיף 10 (א) לחוק).

9.3. אפוטרופוסות: פקיד הסעד יהיה האפוטרופוס הבלעדי של הילד/ים משעת לידתו/ם ועד למתן צו הורות או עד למתן צו אחר הקובע את מעמדו של היילוד/ם. המינוי יכנס לתוקפו עם לידת הילד/ים. בכל בעיה המתעוררת באישפוז יש לפנות לפקידת הסעד באמצעות עו"ס ביה"ח.

מסירת הילד/ים: למשמרת ההורים המיועדים תהיה בסמוך ללידה ע"י המיילדת האחראית ללידה ולפני שחרור האם היולדת מבית החולים. מידע לגבי מהלך הלידה ומצב היולדת והיילוד יועבר לפקידת הסעד.

9.4. צו הורות: פקידת הסעד תגיע אל ביה"ח במהלך האשפוז ותיידע את ההורים כי בתוך שבעה ימים מיום לידת הילד/ים עליהם להגיש בקשה לצו הורות, באמצעות בית המשפט לעיניני משפחה באזור מגוריהם.

10. שחרור מבית החולים:

10.1. שחרור האם הנושאת / היולדת מביה"ח יקבע עפ"י החלטת הרופא.

10.2. היולדת תקבלהדרכה מהאחות מהמחלקה בה אושפזה לגבי המשך טיפול ומעקב, וטיפול להפסקת חלב ע"פ הוראת רופא.

10.3. היולדת תקבל מידע והדרכה מהעובדת הסוציאלית בדבר האפשרות להמשך טיפול פסיכוסוציאלי לה ולילדיה לצורך טיפול בנושא הפרידה מהיילוד והשלכות התהליך עליה ועל ילדיה

10.4. היולדת תקבל עם שחרורה את טופס שחרור היולדת בלבד, ללא טופס שחרור היילוד.

10.5. שחרור היילוד/ים מביה"ח: שחרור היילוד/ים מביה"ח יקבע עפ"י החלטת הרופא ויתקיים לאחר שההורים המיועדים אישרו לפקידת הסעד כי הילד נמסר להם וכי יידעו אותם בדבר החובה בחוק להגיש בקשה לבית המשפט למתן צו הורות.

ההורים המיועדים יודרכו ע"י האחות לגבי הטיפול והמעקב בתחנה לבריאות המשפחה ויקבלו לידיהם את טופס שחרור היילוד ואת פנקס החיסונים, עליהם ירשם שם האם המיועדת.

11. מענק לידה ודמי חופשת לידה:

11.1. מענק לידה: תשלום המשולם ליולדת עבור השתתפות בהוצאות הראשונות בגין הלידה.

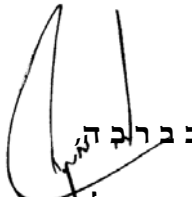
לאם הנושאת: המענק ישולם, ע"פ בקשת האם הנושאת (במשרד קבלת חולים) ע"י הביטוח הלאומי ויועבר ישירות לחשבון הבנק בתוך חודש ימים מיום הלידה.

לאם המיועדת: המענק ישולם ע"י הביטוח הלאומי כאשר היילוד יירשם במשרד הפנים כילדם של ההורים. הבקשה למענק לידה תוגש לביטוח הלאומי ע"י ההורים בסניף המוסד לביטוח לאומי הסמוך למקום מגוריהם.

11.2. דמי לידה: משולמים לאשה עובדת שיצאה לחופשת לידה. לאם הנושאת: הזכאות לדמי לידה תיבדק ותשולם לה בהתאם לתקופת העבודה שצברה עד ליום שבו הפסיקה לעבוד בהיותה בהריון שנסתיים בלידה, (חוק הביטוח הלאומי פרק ג' סעיף ביטוח אימהות סעיפים 48-50)

לאם המיועדת: דמי הלידה ישולמו לאם המיועדת עבור פרק הזמן שבעדו היא זכאית לדמי לידה, החל מהיום שבו קיבלה את הילד למשמורת או מהיום בו ניתן לה צו הורות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ברק הנג
ד"ר חזי לון
ראש מינהל הרפואה

העתק : המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי

ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש

ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה

ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות

ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור

ס/מנכ"ל קופות חולים

ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים

ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות

נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי

חשב המשרד

היועצת המשפטית

אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
ראש שרותי בריאות הציבור
רופאי מחוזות – לשכות בריאות מחוזיות
מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
ראש שרותי בריאות הנפש
מנהל האגף לרפואה כללית
מנהל האגף לרפואה קהילתית
מנהל אגף בכיר ביטחון
מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
מנהל האגף לשעת חרום
מנהל האגף למקצועות בריאות
מנהל אגף ביקורת פנים
פסיכולוגית ראשית ארצית
מרכזת המועצות הלאומיות
מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית
הספרייה הרפואית
אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
אחראית ארצית על הסיעוד – רפואה קהילתית
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
אחות ראשית – קופ"ח הכללית
הרופא הראשי האגף לטיפול במפגר - משרד הרווחה
קרפ"ר – צ.ה.ל
רע"ן רפואה- מקרפ"ר
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מדיצינית – "הדסה"
רכז הבריאות , אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל
מנהלת המחלקה לניהול סיכונים - חברת ענבל

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il

סימוכין : 23153909